

EUROPSKI PARLAMENT

2014 - 2019

Dokument s plenarne sjednice

28.4.2015

B8-0375/2015 }
B8-0390/2015 }
B8-0391/2015 }
B8-0393/2015 }
B8-0403/2015 }
B8-0405/2015 } RC1

ZAJEDNIČKI PRIJEDLOG REZOLUCIJE

podnesen u skladu s člankom 128. stavkom 5. i člankom 123. stavkom 4.
Poslovnika,

koji zamjenjuje prijedloge rezolucija sljedećih klubova:
ALDE (B8-0375/2015)
EFDD (B8-0390/2015)
Verts/ALE (B8-0391/2015)
PPE (B8-0393/2015)
S&D (B8-0403/2015)
GUE/NGL (B8-0405/2015)

o uništavanju kulturnih lokaliteta koje je počinila skupina ISIS/Daesh
(2015/2649(RSP))

Michèle Alliot-Marie, Andrea Boeskor, Daniel Caspary, Lara Comi, Santiago Fisas Ayxelà, Raffaele Fitto, Kinga Gál, Elisabetta Gardini, Marc Joulaud, Giovanni La Via, Barbara Matera, Alessandra Mussolini, Claude Rolin, Tokia Saïfi, Michaela Šojdrová, Davor Ivo Stier, Dubravka Šuica, Pavel Svoboda, Giovanni Toti, Ramón Luis Valcárcel, Sabine Verheyen, Elissavet Vozemberg, Theodoros Zagorakis, Tomáš Zdechovský, Joachim Zeller, Milan Zver

RC\1059643HR.doc

PE555.149v01-00 }
PE555.164v01-00 }
PE555.165v01-00 }
PE555.167v01-00 }
PE555.177v01-00 }
PE555.179v01-00 } RC1

HR

Ujedinjena u raznolikosti

HR

u ime Kluba zastupnika PPE-a
Silvia Costa, Petra Kammerevert, Krystyna Łybacka, Eider Gardiazabal Rubial, Luigi Morgano, Julie Ward, Momchil Nekov, Kashetu Kyenge, Alessia Maria Mosca, Doru-Claudian Frunzulică, Sylvie Guillaume, Andi Cristea, Enrico Gasbarra, Viorica Dăncilă, Victor Negrescu, Boris Zala, Ana Gomes, Goffredo Maria Bettini
u ime Kluba zastupnika S&D-a
Fernando Maura Barandiarán, Ilhan Kyuchyuk, Juan Carlos Girauta Vidal, Marietje Schaake, Marielle de Sarnez, Urmas Paet, Gérard Deprez, Ivan Jakovčić, Petr Ježek, Filiz Hyusmenova, Frédérique Ries, Mircea Diaconu
u ime Kluba zastupnika ALDE-a
Curzio Maltese, Marisa Matias, Luke Ming Flanagan, Marie-Christine Vergiat, Patrick Le Hyaric, Younous Omarjee, Martina Michels, Kostas Chrysogonos
u ime Kluba zastupnika GUE/NGL-a
Helga Trüpel, Jordi Sebastià, Ernest Maragall, Jill Evans, Davor Škrlec
u ime Kluba zastupnika Verts/ALE-a
Isabella Adinolfi
u ime Kluba zastupnika EFDD-a

**Rezolucija Europskog parlamenta o uništavanju kulturnih lokaliteta koje je počinila skupina ISIS/Daesh
(2015/2649(RSP))**

Europski parlament,

- uzimajući u obzir pitanja za usmeni odgovor Vijeću i Komisiji o uništavanju kulturnih lokaliteta koje je počinila skupina ISIS/Daesh (O-000031/2015 – B8-0115/2015 i O-000032/2015 – B8-0116/2015),
- uzimajući u obzir članak 167. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), u kojem se navodi da je „djelovanje Unije usmjereno prema poticanju suradnje između država članica”, posebno u području „očuvanja i zaštite kulturne baštine od europske važnosti”, te da „Unija i države članice podupiru suradnju s trećim zemljama i međunarodnim organizacijama nadležima u području kulture”,
- uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EZ) br. 116/2009 od 18. prosinca 2008. o izvozu kulturnih dobara¹,
- uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EZ) br. 1210/2003 od 7. srpnja 2003. o određenim posebnim ograničenjima gospodarskih i finansijskih odnosa s Irakom i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 2465/96²,
- uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EU) br. 1332/2013 od 13. prosinca 2013. o izmjeni Uredbe (EU) br. 36/2012 o mjerama ograničavanja s obzirom na stanje u Siriji³, koja je donesena na temelju Odluke Vijeća 2013/760/ZVSP od 13. prosinca 2013. o izmjeni Odluke 2013/255/ZVSP o mjerama ograničavanja protiv Sirije⁴ te posebno njezin članak 11.c o uvozu, izvozu ili prijenosu sirijskih kulturnih dobara,
- uzimajući u obzir Zajedničku akciju Vijeća 2001/555/ZVSP od 20. srpnja 2001. o osnivanju Satelitskog centra Europske unije⁵, izmijenjenu Zajedničkom akcijom Vijeća 2009/834/ZVSP⁶,
- uzimajući u obzir Rezoluciju Vijeća iz listopada 2012. o stvaranju neformalne mreže tijela kaznenog progona i stručnjaka u području kulturnih dobara (EU CULTNET),
- uzimajući u obzir Drugi protokol uz Hašku konvenciju iz 1954. o zaštiti kulturnih dobara u slučaju oružanog sukoba donesen 1999.,
- uzimajući u obzir Konvenciju UNESCO-a o mjerama zabrane i sprječavanja nezakonitog

¹ SL L 39, 10.2.2009., str. 1.

² SL L 169, 8.7.2003., str. 6.

³ SL L 335, 14.12.2013., str. 3.

⁴ SL L 335, 14.12.2013., str. 50.

⁵ SL L 200, 25.07.2001., str. 5.

⁶ SL L 297, 13.11.2009., str. 18.

uvoza, izvoza i prijenosa vlasništva kulturnih dobara od 14. studenoga 1970. godine,

- uzimajući u obzir Konvenciju UNESCO-a o zaštiti svjetske kulturne i prirodne baštine od 16. studenoga 1972. godine,
- uzimajući u obzir Konvenciju UNESCO-a o zaštiti nematerijalne kulturne baštine od 17. listopada 2003. godine,
- uzimajući u obzir Konvenciju UNESCO-a o zaštiti i promicanju raznolikosti kulturnih izričaja od 20. listopada 2005. godine,
- uzimajući u obzir Konvenciju UNIDROIT-a o ukradenim ili nezakonito izvezenim kulturnim dobrima iz 1995. godine,
- uzimajući u obzir Rezoluciju Vijeća sigurnosti UN-a br. 2199 od 12. veljače 2015. o prijetnjama međunarodnom miru i sigurnosti koje predstavljaju teroristička djela al-Kaide¹,
- uzimajući u obzir Venecijansku povelju o konzervaciji i restauraciji spomenika i spomeničkih cjelina iz 1964., koja pruža međunarodni okvir za očuvanje i restauraciju drevnih građevina,
- uzimajući u obzir Rimski statut Međunarodnoga kaznenog suda, donesen 17. srpnja 1998., i posebno njegov članak 8. stavak 2. točku (b) podtočku ix., u kojoj se navodi da je „namjerno usmjeravanje napada protiv zgrada posvećenih vjeri, obrazovanju, umjetnosti, znanosti ili karitativnim svrhama, protiv povijesnih spomenika, bolnica i mjesta na kojima se prikupljaju bolesni i ranjeni, pod uvjetom da nisu vojni ciljevi“ ratni zločin,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 12. ožujka 2015. o godišnjem izvješću o ljudskim pravima i demokraciji u svijetu za 2013. i politici Europske unije u tom području, u čijem se stavku 211. navodi da bi „svjesni oblici razaranja kulturne i umjetničke baštine kakvi se trenutačno događaju u Iraku i Siriji trebali biti predmetom kaznenog progona kao ratni zločini i kao zločini protiv čovječnosti“²,
- uzimajući u obzir Zajedničku komunikaciju Europskom parlamentu i Vijeću od 6. veljače 2015. o elementima regionalne suradnje EU-a za Siriju i Irak te protiv prijetnje Da'isha (JOIN(2015)2), u kojoj Komisija i potpredsjednica Komisije/Visoka predstavnica Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku potvrđuju ozbiljnost uništavanja i pljačkanja kulturne baštine u rješavanju krize u Siriji i Iraku i prijetnje koju predstavlja Daesh,
- uzimajući u obzir članak 128. stavak 5. i članak 123. stavak 4. Poslovnika,

A. budući da su u posljednje vrijeme brojni arheološki, vjerski i kulturni lokaliteti u Siriji i Iraku bili mete ciljanog uništavanja koje su počinile ekstremističke skupine povezane posebice s Islamskom državom u Iraku i Siriji (ISIS/Daesh) i budući da je te sustavne napade na

¹ <http://www.refworld.org/docid/54ef1f704.html>

² Usvojeni tekstovi, P8_TA(2015)0076.

kulturnu baštinu glavna direktorica UNESCO-a Irina Bokova opisala kao „kulturno čišćenje”;

- B. budući da se prema UNESCO-u pojam „kulturno čišćenje” odnosi na svjesnu strategiju kojom se teži uništiti kulturna raznolikost namjernim ciljanjem pojedinaca koji su identificirani na osnovi njihove kulturne, etničke ili vjerske pripadnosti zajedno s namjernim napadima na vjerske objekte, spomenike i obrazovne institucije, te budući da se strategija kulturnog čišćenja u Iraku i Siriji provodi napadima na kulturnu baštinu, koji su usmjereni i na fizičke, materijalne i izgrađene kulturne izričaje kao što su spomenici i građevine, i na manjinske i nematerijalne kulturne izričaje kao što su običaji, tradicije i vjerovanja¹;
- C. budući da se neki činovi uništavanja kulturne baštine pod određenim okolnostima smatraju zločinima protiv čovječnosti²; budući da ih se, posebno ako su usmjereni protiv pripadnika vjerske ili etničke skupine, može izjednačiti sa zločinom proganjanja, kako je utvrđeno člankom 7. stavkom 1. točkom (h) Statuta Međunarodnog kaznenog suda;
- D. budući da uništavanje kulturnih i povijesnih lokaliteta i predmeta nije nova pojava i ne događa se samo u Iraku i Siriji; budući da je prema UNESCO-u „kulturna baština važan dio kulturnog identiteta zajednica, skupina i pojedinaca i socijalne kohezije čije namjerno uništenje može imati negativne posljedice na ljudsko dostojanstvo i ljudska prava”³; naglašavajući da se pljačkanje kulturnih i vjerskih lokaliteta i krijućarenje artefakata u Iraku i Siriji koje provodi ISIS/Daesh, kako navode UNESCO i drugi izvori, rabi za financiranje terorističkih aktivnosti ISIS-a/Daesha, pri čemu umjetnička i kulturna dobra postaju „ratno oružje”;
- E. budući da je 1. ožujka 2014. zahvaljujući finansijskim sredstvima Europske unije UNESCO s drugim strateškim partnerima pokrenuo trogodišnji projekt pod nazivom „Hitna zaštita sirijske baštine”, čiji je cilj prije svega zajamčiti hitnu zaštitu sirijske kulturne baštine;
- F. budući da je Europska unija ratificirala Konvenciju o zaštiti i promicanju raznolikosti kulturnih izričaja, koja je usvojena 20. listopada 2005. i koja je prvi međunarodni instrument kojim se prepoznaje dvojna gospodarska i kulturna narav kulturnih dobara te se ona stoga „ne smiju tretirati kao da imaju isključivo komercijalnu vrijednost”;
- G. budući da su Konvencija UNESCO-a o mjerama zabrane i sprječavanja nezakonitog uvoza, izvoza i prijenosa vlasništva kulturnih dobara, usvojena 17. studenoga 1970., i Konvencija UNIDROIT-a o ukradenim ili nezakonito izvezenim kulturnim dobrima, usvojena 24. lipnja 1995., ključni instrumenti za snažniju zaštitu svjetske kulturne baštine;
- H. budući da je nezakonita trgovina kulturnim dobrima sad treće po važnosti područje nezakonite trgovine nakon trgovine drogom i oružjem, budući da tom nezakonitom trgovinom dominiraju organizirane kriminalne mreže i budući da sadašnji nacionalni i

¹ http://www.unesco.org/new/en/media-services/single-view/news/conference_report_heritage_and_cultural_diversity_at_risk_in_iraq_and_syria/

² Međunarodni kazneni sud za bivšu Jugoslaviju, *Kordić & Čerkez*, 26. veljače 2001., IT-95-14/2, stavci 207. i 208.

³ Deklaracija UNESCO-a o namjernom uništavanju kulturne baštine, 2003.

međunarodni mehanizmi nemaju odgovarajuću opremu niti potporu za rješavanje tog problema¹;

- I. budući da borba protiv nezakonite trgovine kulturnim dobrima nije u konkretnoj nadležnosti Europske unije, s obzirom na to da nije kao takva navedena u Ugovorima, ona se ipak ubraja u nekoliko područja nadležnosti EU-a kao što su unutarnje tržište, područje slobode, sigurnosti i pravde, kultura i zajednička vanjska i sigurnosna politika (ZVSP);
- J. budući da je hitno potrebno bolje koordinirati borbu protiv nezakonite trgovine kulturnim artefaktima i tjesno surađivati u cilju promicanja veće osviještenosti i razmjene informacija te ojačati pravne okvire; u tom kontekstu podsjeća da je u Zaključcima Vijeća o sprječavanju i suzbijanju kriminala nad kulturnim dobrima iz prosinca 2011. između ostaloga preporučeno da države članice pojačaju suradnju između policije, kulturnih tijela i privatnih organizacija;
- K. budući da je u listopadu 2012. rezolucijom Vijeća stvorena neformalna mreža tijela kaznenog progona i stručnjaka u području kulturnih dobara (EU CULTNET), čiji je glavni cilj poboljšati razmjenu informacija povezanih sa sprječavanjem nezakonite trgovine kulturnim dobrima te otkriti i razmjenjivati informacije o kriminalnim mrežama za koje se sumnja da su povezane s nezakonitom trgovinom;
- L. budući da je glavna direktorka UNESCO-a Irina Bokova u subotu, 28. ožujka 2015. u Bagdadu pokrenula kampanju #Unite4Heritage, čiji je cilj u cijelom svijetu prikupiti potporu za zaštitu kulturne baštine koristeći se snagom društvenih mreža;
1. oštro osuđuje namjerno uništavanje kulturnih, arheoloških i vjerskih lokaliteta koje je u Siriji i Iraku počinio ISIS;
2. poziva potpredsjednicu Komisije/Visoku predstavnici Europske unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku da poduzme odgovarajuće mjere na političkoj razini u skladu s Rezolucijom Vijeća sigurnosti UN-a br. 2199 od 12. veljače 2015. kako bi se stalo na kraj nezakonitoj trgovini kulturnom imovinom s teritorija Sirije i Iraka dok na tim prostorima traju sukobi, čime bi se spriječilo korištenje tom imovinom kao izvorom financiranja;
3. poziva potpredsjednicu Komisije/Visoku predstavnici da se koristi kulturnom diplomacijom i međukulturnim dijalogom kao sredstvom pomirenja različitih zajednica i pri obnovi uništenih lokaliteta;
4. poziva potpredsjednicu Komisije/Visoku predstavnici, EU i njegove države članice da provode sigurnosne mjere na vanjskim granicama EU-a kako bi se spriječilo krijumčarenje kulturnih dobara iz Sirije i Iraka u Uniju te da učinkovito surađuju u zajedničkom djelovanju protiv trgovine artefaktima sirijskog i iračkog porijekla u Europi jer je visok udio trgovine s Bliskog istoka okrenut europskom tržištu, uz Sjedinjene Američke Države i područje

¹ <http://www.africa-eu-partnership.org/newsroom/all-news/morocco-africa-eu-workshop-fight-against-illegal-trafficking-cultural-goods>

Perzijskog zaljeva;

5. predlaže da se u tom pogledu Komisija, u skladu sa stavkom 17. Rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a br. 2199 od 12. veljače 2015., usredotoči na borbu protiv nezakonite trgovine kulturnim artefaktima, posebno kad je riječ o predmetima kulturne baštine koji su iz Iraka nezakonito izneseni nakon 6. kolovoza 1990. a iz Sirije nakon 15. ožujka 2011.; poziva Komisiju da osmisli koordinirani pristup suzbijanju nezakonite trgovine uz suradnju s nadležnim iz istražnih službi na nacionalnoj razini i uz usku suradnju s UNESCO-om i drugim međunarodnim organizacijama kao što su Međunarodno vijeće muzeja (ICOM), Međunarodni odbor ICOM-a „Plavi štit” (ICBS), Europol, Interpol, Međunarodni institut za ujednačavanje privatnog prava (UNIDROIT), Svjetska carinska organizacija (WCO), Međunarodno vijeće za spomenike i spomeničke cjeline (ICOMOS) i Međunarodni centar za proučavanje očuvanja i restauracije kulturne imovine (ICCROM);
6. poziva Visoku predstavnici/potpredsjednicu Komisije da uključi Satelitski centar Europske unije u Torrejónu, koji podupire odlučivanje Uniju u kontekstu ZVSP-a pružanjem grade koja nastaje na osnovi analize satelitskih snimaka, radi praćenja i popisivanja arheoloških i kulturnih lokaliteta u Siriji i Iraku i podupiranja aktivnosti sirijskih arheologa kako bi se spriječile daljnje pljačke i sačuvali životi civila;
7. poziva Komisiju da uspostavi brzu i sigurnu razmjenu informacija i najboljih praksi među državama članicama kako bi se učinkovito borilo protiv nezakonite trgovine kulturnim artefaktima koji su nezakonito izneseni iz Iraka i Sirije te da snažno potiče države članice da se koriste međunarodnim instrumentima protiv nezakonite trgovine kulturnim dobrima za policijske i carinske službenike, kao što su namjenska baza podataka Interpola I-24/7 o ukradenim umjetničkim djelima i alat za internetsku komunikaciju programa ARCHEO Svjetske carinske organizacije;
8. poziva na razmatranje uvođenja europskih programa za osposobljavanje sudaca, policijskih i carinskih službenika, vladinih uprava i sudionika na tržištu u širem smislu kako bi se oni koji sudjeluju u borbi protiv nezakonite trgovine kulturnim dobrima osposobili da razvijaju i poboljšaju svoje stručno znanje i kako bi se poduprle inicijative kao što je studij e-učenja za sirijske stručnjake o baštini koji je ICOMOS promicao u siječnju 2013., u kojemu se poučava informacijama o upravljanju rizicima od katastrofa, mjerama prve pomoći za kulturne zbirke i tehnički dokumentiranja;
9. traži od Komisije da se poveže s međunarodnim projektima civilnoga društva o zaštiti kulturnih dobara koja su u opasnosti i izvješćivanju o njima, kao što je projekt geoprostorne tehnologije AAAS-a, i da nastavi s podupiranjem aktivnosti istraživačkih zajednica kao što je Projekt Mosul, koji je pripremila Mreža za početno osposobljavanje za digitalnu kulturnu baštinu (financirana bespovratnim sredstvima u okviru programa Marie Skłodowska-Curie);
10. poziva Komisiju da pruži jaču potporu Međunarodnom opservatoriju ICOM-a za nezakonito trgovanje kulturnim dobrima, koji je izradio popis hitnih slučajeva sirijskih i iračkih antikviteta koji su u opasnosti, osmišljen kao instrument za muzeje, carinske službenike, policajce, trgovce umjetninama i kolezionare, a u planu je da se u okviru njega rabe satelitske snimke radi praćenja situacije na terenu, u suradnji s UNITAR-om;

11. poziva EU i države članice da pripreme kampanje za podizanje razine osviještenosti kako bi se obeshrabrilo od kupovine i prodaje kulturnih dobara stečenih nezakonitom trgovinom iz ratnih područja;
12. poziva države članice da poduzmu potrebne korake da uključe sveučilišta, istraživačka tijela i kulturne institucije, među ostalim i posredstvom etičkih kodeksa, u borbu protiv nezakonite trgovine kulturnim dobrima iz ratnih područja;
13. poziva Komisiju da podrži UNESCO-ovu kampanju #Unite4Heritage pokretanjem informativne kampanje usredotočene na Irak i Siriju radi podizanja razine osviještenosti o važnosti njihove kulturne baštine, o načinu na koji se opljačkana baština rabi za financiranje terorističkih aktivnosti te o mogućim kaznama za nezakonit uvoz kulturnih dobara iz tih zemalja ili iz trećih zemalja;
14. poziva Komisiju da ojača i poboljša funkcioniranje neformalne mreže tijela kaznenoga progona i stručnjaka u području kulturnih dobara (EU CULTNET), osnovane Rezolucijom Vijeća (14232/12) iz listopada 2012., čiji je cilj poboljšati razmjenu informacija povezanih sa sprječavanjem nezakonite trgovine kulturnim dobrima te da predviđa uspostavu dodatnog instrumenta za kontrolu uvoza kulturnih dobara nezakonito iznesenih iz Sirije i Iraka u EU;
15. poziva Vijeće da ojača jedinice Eurojusta i Europola namijenjene za pružanje potpore istragama u tijeku, za sprječavanje i razmjenu obavještajnih informacija u vezi s nezakonitom trgovinom kulturnim dobrima;
16. potiče ponovno uspostavljanje djelovanja Međunarodnog odbora ICOM-a „Plavi štit”;
17. poziva Europsku uniju da poduzme potrebne korake da se u suradnji s UNESCO-om i Međunarodnim kaznenim sudom proširi kategorija zločina protiv čovječnosti u međunarodnom pravu kako bi se obuhvatili napadi velikih razmjera kojima se namjerno ošteće ili uništava kulturna baština čovječanstva;
18. poziva države članice koje još nisu ratificirale Konvenciju UNESCO-a o mjerama zabrane i sprječavanja nezakonitog uvoza, izvoza i prijenosa vlasništva kulturnih dobara iz 1970., Konvenciju UNIDROIT-a iz 1995., Hašku konvenciju o zaštiti kulturne baštine u slučaju oružanog sukoba iz 1954. i Drugi protokol uz tu Konvenciju iz 1999. da to učine;
19. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, potpredsjednicima Komisije/Visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, glavnoj direktorici UNESCO-a, posebnom predstavniku EU-a za ljudska prava te vladama i parlamentima država članica.